

F T S K

Barlangkutató Szakosztály

1 9 8 4

Ezen kötet tartalmazza a Ferencvárosi Természetbarát Sportkör Barlangkutató Szakosztályának 1984-ben végzett tevékenységét.

Tartalom:	oldal
I./ Az 1984.-évi kutatási terv	2 - 4
A kutatási terv értékelése	5
II./ A kutatott objektumoknál végzett munkák	
1./ Háromlyukú-barlang /Hosszú-hegy/	6 - 8
2./ Francia-bánya-barlangja /Budai-h/	9 -10
3./ Solymári-ördöglyuk	11 -12
4./ Szabadság-barlang /Égerszög/	13- 15
5./ Danca-barlang /Égerszög/	16 -19
6./ Teresztenyei-barlangrendszer	20 -21
7./ Tizenharmadik-víznyelő és környéke /Aggteleki-h.Jósvafőtől DK-re/	22 -23
III./ Tudományos tevékenység	24
1./ Dr.Szúnyogh Gábor: A hévizes eredetű gömbfülkék kondenzvíz-korróziós kialakulásának elméleti-fizikai vizsgálata /csak összefoglalás/	25 -26
2./ Lukács Erika: Barlangtérképezési számítógépes program	27 -28
3./ Vidics Zoltánné: Vízhőmérsékletek Égerszög területén	29 -30
IV./ C s o p o r t t e v é k e n y s é g	31 -37

Az FTSK Barlangkutató Szakosztály Kutatási Terve: 1984-évre.

/az OKTH Budapesti Területi Felügyelőség területén/

Feltáró tevékenység:

- 1./ Hosszú-hegyi Háromlyukú-barlang kitöltésének felszínre szállítása. Előreláthatólag a Medve-ág és ennek bejárata előtti kürtő bontása.
- 2./ Francia-bánya-barlangja további bontása, új járatok feltárása.
- 3./ Solymári-ördöglyukban az Oriás-terem, a Vörös-terem és a Kör-folyosó járatainak bontása és tisztítása.

Térképezés:

Az Oriás-terem járatai, Körfolyosó környéke és a Fehér-termi kerülő-járat felmérése, /Solymári-ördöglyukban/ és a többi objektumokban feltárássra kerülő új szakasz felmérése.

Tudományos kutatás:

- 1./ Solymári-ördöglyuk klimatológiai méréseinek végleges befejezése.
- 2./ A kutatott objektumokból kikerülő leletanyagok vizsgálata. /kőzet, csont és egyéb/.

Megjegyzés: A 4760-as kataszteri egység feldolgozását nem folytatjuk, mert aki evvel a területtel foglalkozott eltávozott szakosztályunkból.

budapest, 1984 január 10.

Felügyelői feladat

Vidiics Zoltánné
kutató csop.vez.

Az FTSK Barlangkutató Szakosztály Kutatási Terve: 1984-évre.

/az OKTH Észak-magyarországi Területi Felügyelőség területén./

Feltáró tevékenység:

1./ Danca-barlang újabb járatainak feltárása a jelenlegi végponton, illetve néhány omladék-teremnél, kürtőknél és oldalágaknál. /ez akkor lehetséges, ha a Szifon nem zárul be./

Másik fő feladatunk a barlang új szakaszának felszínről történő megbontással, egy új bejárat létesítése, hogy a kutatókat akkor is tudjuk folytatni, ha a Szifon bezárul.

2./ Szabadság-barlang - Kis-kuszoda jelenlegi végpontján a kutatóárok további folytatása /3-4 napos földalatti tábor/, illetve a vizgyűjtő területén levő nyelők esetleges megbontása /Vadetetős-töbri munkahely?/.

3./ Tizenharmadik-viznyelő melletti Kilencedik-viznyelő megbontása, illetve a területen levő más nyelők bontása.

4./ Teresztenyei-barlang feltételezett nyelője a Veszettárpás-viznyelőnél a munkálatokat szüneteltetjük, mert az eddigi megfigyelések nem jártak biztató eredménnyel. Megkíséreljük viszont a kutatást a Barlang felől. Ez is egy szép vizes téma. Esetleg szóba jöhet a Vizetes-nyelő melletti időszakos nyelő megbontása.

Térképezés: Minden olyan új járat-szakasz felmérése, amely már térképezésre érdemes. Folytatjuk az 1983-ban megkezdett felszíni térképezést is, most a Danca-barlang vizgyűjtő területén. / ez a munka áthúzódhat 1985-évre is, mert a terület teljesen bozóttal benőtt és nehezíti a munkát/.

Tudományos kutatás:

- 1./ Danca-barlang új szakasz szűkebb járatai hovatartozásának vízfestéses /vagy egyéb műszeres/ eljárással történő behatárolása.
- 2./ Vidics-barlangban cseppkő-képződmények visszaoldásának vizsgálata.
- 3./ A kutatási területeinken gyűjtött kőzetminták és egyéb leletanyagok vizsgálata.
- 4./ Olyan egyéb tudományos munka, mely az év folyamán az objektumok kutatása közben felmerül és ihletet ad az elmélyedésre, feldolgozásra.

Budapest, 1984 január 10.

Barlangvárosi Természetbarátok
Sportkör: Vidics Zoltánné
BARLANGKUTATÓ
szakosztály kut.csop.vez.
1093 Budapest, Kőzraktár ut. 4.
Tél: 461-1001, CTR 101-1001

Megjegyzés: A kutatási terv későbbi beadásáért elnézést kérek, sajnos a Danca-barlang új szakaszának munkálatai miatt nem jutott időm elkészíteni.

Vné.

A kutatási terv végrehajtásának értékelése

A hét kutatási objektumra /esetenként a környékére is/ kiterjedő kutatásainkat nagyon sok tényező befolyásolja. Ezek közül néhányat felsorolok: az adott időpontban rendelkezésre álló emberanyag. Felszínen vagy annak közelében végzendő munkák esetén - az éppen akkori vagy azt közvetlen megelőző időjárás, a munkálatokhoz rendelkezésre álló eszközök - műszerek és egyébek.

A fentiek figyelembevételével értékelve csoportunk tevékenységét, megállapíthatom, hogy a vállalt kötelezettségeinknek elegettünk. Ezekről objektumonként tömören de talán kielégítően beszámolunk. Lényeges továbbjutást csak az év elején értünk el /Danca-bg.170m/, melyről előző évi /1983/ jelentésünkben beszámoltunk. Munkálatainkat konkrétan befolyásoló tényezők 1984-ben az alábbiak voltak:

- 1./ Háromlyukú-barlangnál a kötélpálya tartóoszlopainak eltulajdonítása.
- 2./ Solymári-ördöglyuknál a kutatók szakosztályunkból való eltávozása.
- 3./ Szabadság-barlangi földalatti táborhoz kutatóink nem értek rá a szükséges időpontban.
- 4./ Danca-barlang Szifonjának februárban való természetes lezárulása /vízzel teljesen feltöltődött/.
- 5./ Teresztenyei-barlangrendszer és a Tizenharmadik-víznyelő és környékén a nagyon csapadékos időjárás /sok esetben hullott hirtelen 50-60 mm eső/.

Budapest, 1985 január 07.

Vidics Zoltánné

J e l e n t é s a Háromlyukú-barlangban

/Pilis-hegység - Hosszú-hegy/

1984-ben végzett kutató-munkáról

Kutatási engedély száma:V-30/5//80 - 166/A-1/82.

F T S K Barlangkutató Szakosztály - Jelentés 1984

Kutató csoportunk a Pilisszántóhoz tartozó Hosszúhegyen 1984 július 25 - augusztus 06 között - átlag 8 fő részvételével - dolgozott a Háromlyukú-barlangban.

Elvégzendő feladataink a következők voltak:

- 1./ A Medve-lyuk további kutatása, feltárása és bővítése.
- 2./ A barlang fő ágának kutatása, mélyítése a kitermelt törmelék /kitöltés/ felszínre juttatása.

Az előzetes tervek csak részben valósultak meg.

A Medve-lyuk végén sikerült a járatot tovább tisztítani. Ennek során a kitöltés anyagát a járat külső részére helyeztük el. A járat jelenlegi végpontja erősen agyago kitöltésű, amelyben viszonylag könnyen lehet továbbjutni. A nehézséget csak a járat nagyon gyenge légcseréje okozza.

A tervbevetett feladatok másik részét nem sikerült teljesíteni.

A főágból történő feltáráshoz eddig is elangedhetetlen segítséget nyújtott egy megfelelően kialakított csörlőrendszer. Az elmúlt néhány évben sikerült a csörlőt meghajtó emberi erőt kiváltanunk, előbb egy szovjet, majd egy japán agregátor és egy villanymotor segítségével. 1984-ben új emelő drótkötelet szereztünk be /az MKBT anyagi támogatásával/. Azonban a pályakötelet tartó állványzatot - amely majd egy évtizedig hűségesen szolgálta a feltáró munkát, amelyet használaton kívül a barlangban tároltunk - ismeretlen személyek ellopták.

- 2 -

Sajnos nem valószínű, hogy "civil" személyek felelőtlen akciójáról van szó. A barlangba -25 m-re kell függőlegesen leereszkedni ahhoz, hogy az állványt elérje. Már ez is „dicsérendő sportteljesítmény”. Nemkülönben az is hogy az állvány egy- egy ága kb. 40 kg súlyú. Ezt megfelelő felkészültség és technikai eszközök nélkül „egy civil” nem tudja kitermelni és elszállítani.

1985-re új állványt fogunk készíteni a Győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola segítségével. /Ott készült az előző állvány és kötélletra is./

A kellemetlen körülmény ellenére a kutatómunka résztvevői a Marcel Loubens csoport tagjainak segítségével igyekeztek a kitűzött feladatokat megoldani.

További terveink:

- a Medve-lyuk kitöltésének további kitermelése
- a barlang fő ágának további mélyítése /kitöltés felszínre való kitermelése/
- adott esetben őslénytani vagy egyéb leletek mentése /meghatároztatása/.

Budapest, 1985 január 02.

Tatár Árpád
kutatás irányító

J e l e n t é s a Francia-bánya barlangjában

1 9 8 4 . - b e n végzett tevékenységről

Kutatási engedély száma: V-30/5/80-166/C-1/1982

F T S K Barlangkutató Szakosztály - Jelentés 1984

Kutató csoportunk a Francia-bánya barlangjában 1984-ben 5 alkalommal dolgozott - átlag 4 fő részvételével.

Végzett munkáknak kevés eredménye látszik.

Főleg a bejáratnál a visszadobált törmelék és szemetet termeltük ki. Igyekeztünk ezt a bejáratától messzebbre szállítani, hogy több munkát adjunk az ellenünk "dolgozó" egyéneknek. Az eltömődött járatok kitisztítását csak a barlang lezárása után tudjuk folytatni, legalább is akkor várható a munkánk eredményessége.

Tervezzük a barlang lezárását és a kutatás folytatását. Meggyőződésünk, hogy az évek óta végzett munkáknak egy szép barlang lesz az eredménye.

Budapest, 1985 január 05.

Vidics Zoltánné

Jelentés a Solymári-ördöglyuk kutatásának beszüntetéséről

Kutatási engedély száma: V-30/4/80 - 166/B-1/1982.

F T S K Barlangkutató Szakosztály - Jelentés 1984.

Solymári-ördöglyuk kutatásának beszüntetése.

Szakosztályunk, talán már a megalakulása óta foglalkozott a barlang kutatásával és térképezésével.

A végzetkekről éves jelentéseinkben rendszeresen beszámoltunk. Az elkészült térképeket leadtuk.

Problémáink már évek óta voltak, mert az ezen a területen dolgozó sporttársaink jelentési kötelezettségüknek, rendszerint késve tettek eleget. 1983 végén még továbbították az 1984-évre betervezett kutatásokat, de nem jelezték, hogy 1984-évtől már nem kívánnak a szakosztály keretén belül tevékenykedni. Ez a tény csak az év közepe táján derült ki. Megfogyatkozott szakosztályunk egyhangulag úgy döntött, hogy a barlang kutatására nincs elegendő emberanyagunk, így a kutatást beszüntetjük.

Év elején még négy alkalommal megtartottuk a nyitvatartási ügyeletet és vezettük le az érdeklődőket.

A birtokunkban levő barlangkulcsokat az O K T H Bp-i Felügyelőségének átadtuk.

Budapest, 1984 december 30.

Vidics Zoltánné

Jelentés a Szabadság-barlang kutatásáról 1984-ben.

/ Égerszög - Aggteleki-hegység /

Kutatási engedély száma:584/1980 - 12/16/1982.IV.08.

F T S K Barlangkutató Szakosztály - Jelentés 1984.

Kutató csoportunk a Szabadság-barlang kutatására 1984 - b e m 10 munkanapot - átlag 5 fő részvételével - fordított.

Már évek óta folytatjuk a barlang végpontján levő kitöltés kitermelését. A munka tekintettel az igen nehéz körülmények miatt lassan halad, de halad. Idén 5 alkalommal - 3-4 -óra időtartammal - végeztünk bontást. Hosszabb idejű munkavégzés nem lehetséges mert a levegő nehezen cserélődik a keskenyszelvényű járat következtében. Igaz, hogy a jelenleg is meglévő természetes pici lyukon áramlik levegő a járatba, de ez a mennyiség csak az elől dolgozó 1-2 ember számára elegendő. A hátrább dolgozó személyek már fél óra múltán is kevés oxigénhez jutnak. A résztvevő személyek elhelyezkedésének gyakori cseréjével lehet csak 3-4 órát dolgozni. Feltételezésünk szerint még 1,5 - 2,0 méter az átbontandó járathossz. Még mindig bízunk abban, hogy kitartó munkával sikerül átbontanunk ezt a szakaszt.

A barlang vízgyűjtő területén 5 alkalommal végeztünk terepbejárást. Ezen bejárások alkalmával karbantartási munkákat végeztünk a régebben kutatott objektumoknál. Szükségessé vált a Büdös-lyuk és a Patkós-barlang bejáratának lefedése, nehogy beleessenek az erdei állatok. Elvégeztük a Kecske-kút és környékének szeméttelenítését. Ugyiszintén igyekeztünk az „erdő-karbantartás”-kor elszórt üzemanyag tartályokat összegyűjteni, elégetni.

- 2 -

További terveink:

- a barlang Kis-kuszoda végpontját tovább művelni
- jelenlegi végpontot behatárolni a felszínhez
- a barlang vízgyűjtő területén levő víznyelők tisztítása - bejutás reményével
- a szabaddá vált szakaszok térképezése
- a kutatás szempontjából érdekesebb kitöltések vizsgálata
- az esetlegesen előkerülő őslénytani és egyéb leletek mentése és vizsgálata
- a barlangról fotódokumentáció bővítése

Budapest, 1985 január 12.

Vidics Zoltánné

Jelentés a Danca-barlang kutatásáról 1984 - ben.

Mellékletek: - Koordináta adatok a Danca-barlangból
- Csontmaradványok vizsgálata

Kutatási engedély száma:584/1980 - 12/16/1982.IV.08.

F T S K Barlangkutató Szakosztály - Jelentés 1984.

Kutató csoportunk a Danca-barlang és vízgyűjtő területén 1984-ben 15 alkalommal - átlag 5 fő részvételével - végzett kutató munkát.

Tevékenységünk fő részét a barlang vonalának a felszínhez való azonosítása /felszíni térképezés/ tette ki. Fennmaradó időnket a Gyökérkúti-víznyelő tisztítására és a barlang 1981-ben feltárt szakaszainak bejárására fordítottuk. A Gyökérkúti-víznyelőt -3,0 m-ig kiácsoltuk és onnan 4 m hosszú kúszó-járatot tettünk szabaddá. Innen láthatóvá vált az 1950-es években készített ácsolatok romjai. A több mázsás kőtömbök kártyavárként döntöttek össze - a valószínűleg gyengére méretezett ácsolatot. Felszíni térképezéseink kapcsán szeretnénk volna megtalálni a szájhagyomány által még őrzött, valamikor a barlangba vezető természetes kürtőt, melyet az 1940-es évek végén temettek be a helybéli lakosok. Feltételezésünk szerint ennek a kürtőnek megtalálásával és kibontásával egy biztonságos bejáratot tudnánk létesíteni. A biztonságos bejárat pedig elengedhetetlenül szükséges a barlang további kutatása érdekében. Az év elején végeztünk szintkülönbség méréseket a 112. poligon után a végpontig. Felmértük az oldalágat, melyet már a tavaji jelentésünkben ismertettünk.

További terveink: - a barlang lezárása
 - a betömött kürtő további keresése
 - a Gyökérkúti-víznyelő tisztítása
 - a Névtelen-nyelő tisztítása
 - a barlangban szifonkerülő járat keresése.

Budapest, 1985 január 16.

Vidics
 Vidics Zoltánné

Koordináta adatok a Danca-barlangból

/Égerszög - Aggteleki-hegység/

	X	Y	Z
A barlang bejárata	0,0	0,0	+ 0,0
Viktória-terem után	21,0	60,0	+ 6,0
Szivattyús-terem	28,0	185,0	+ 7,3
Szifon	37,0	187,0	+ 3,5
Táborhely	34,0	218,0	+ 7,4
Impozáns meandernél	99,7	303,6	+ 10,5
Nagyomladék-terem után	181,2	415,7	+ 13,7
Morzsalékos-kőzetnél	183,8	430,2	+ 15,4
A 112. poligonnál	188,0	463,3	+ 20,3
A 125. "	176,7	524,5	+ 22,4
Végpont előtt	116,9	578,4	+ 25,5
Oldalág - 1.	176,9	469,5	+ 29,0
" - 2.	146,9	510,9	+ 30,3
" - 3.	121,0	546,4	+ 31,5

Magyarázat: A fenti adatok a barlang térbeli elképzelését teszik lehetővé, ahol az X = K-i, Y = É-i kiterjedés és a Z = az időszakos patakmeder talpszintje. Mindhárom adatsor méterben van kifejezve.

Budapest, 1985 január 13.

 Vidics Zoltánné

Csontmaradványok a Danca-barlangból

A bejárattól számított 1240 méterre, a végpont közeléből, patakmederből gyűjtötte az alábbi csontokat Gazdag László 1983. dec.27-én.

1. 5db, valószínűleg eredetileg összetartozó csont töredéke. Morzsalékos állagu, külső felülete fekete mangán bevonatos, erősen görgetett. Valószínűleg valamelyik pleisztocén nagyemlős /óriásszarvas vagy gyapjas orrszarvu/ csontja lehetett.
2. Őz /*C^apreolus capreolus*/ lábközépcsontja és ujjperce. Egy egyedhez tartozó friss csont.

A pleisztocén lelet feltétlenül másodlagos lelőhelyről került elő. A fiatal holocén őzlelet egybetartozó darabja lehet, hogy még inas összekapcsolódással, tehát legfeljebb egy-két évvel az elhullás után kerültek a barlangba, jelentősebb szállítást nem szenvedtek. Ez egy esetleges közeli tágasabb felszínre nyíló járatra /repedésre/, vagy olyan még fel nem tárt, víznyelő felőli járatrendszerre utal, ahol az áramló víz nagyobb /kb. fél méteres/ tetemdarabot is magával tud szállítani.

Bp. 1984. április 16.

Dr.Kordos László

Jelentés a Teresztenyei-barlangrendszer kutatásáról
1984-ben. / Aggteleki-hegység /

Kutatási engedély száma: 584/1980 - 12/16/1982.IV.08.

F T S K Barlangkutató Szakosztály - Jelentés 1984.

Kutató csoportunk a Teresztenyei-barlangrendszer kutatása érdekében 1984-ben 8 munkanapot - átlag 3 fő részvételével - tevékenykedett.

Sajnos az idei év erősen csapadékos volt, mely nem kedvezett a betervezett kutatások elvégzéséhez.

A barlangrendszer kutatására szánt időt főleg terepbejárásra fordítottuk. Hasznos megfigyeléseket végeztünk a barlang vízgyűjtő területén és a már régebben kutatott objektumoknál is. Megfigyeléseinket valószínűleg hasznosítani tudjuk majd a barlang feltárása érdekében. Amennyiben ez a barlang feltárul, úgy világviszonylatban is csúcsot fogunk dönteni - mármint a kutatásra ráfordított idővel.

További terveink:

- a barlang jelenlegi végpontján megkísérelni a továbbjutást - ez száraz időszakot igényel
- a Vizetes-nyelőnél folytatni a feltárást
- a Veszettárpás-töbörben levő munkahely karbantartása
- az esetlegesen feltáruló szakaszok térképezése
- az előkerülő őslénytani vagy egyéb leletek mentése és megvizsgálata

Budapest, 1985 január 11.

Vidics Zoltán
Vidics Zoltánné

Jelentés a Tizenharmadik-víznyelő és környékén
1984-ben végzett kutató-tevékenységről.

/ Aggteleki-hegység - Jósvalótól DK felé/

Kutatási engedély száma: 12/91/1982.XII.23.

Az engedély első meghosszabbítása: 496/84 ügyirat.

Az engedély második meghosszabbítása: 1050/84 üi.

F T S K Barlangkutató Szakosztály - Jelentés 1984.

Kutató csoportunk a Tizemharmadik-víznyelő és környékén 1984-ben 5 napot - átlag 3 fő részvételével - dolgozott.

Munkálataink során a víznyelők tisztítását végeztük el. A tisztítás főleg a behordott faág- és levél eltávolítására szorítkozott. Az agyagos kitöltések kitermelése a sok eső miatt átnedvesedett talaj miatt nem volt lehetséges. Bejutás így egyik nyelőnél sem volt lehetséges. Végeztünk megfigyeléseket a Vidics Zoltán-barlangban a visszaoldott képződményeken és az érdekesen „kagylózott” járatfalakon is. Megfigyeléseinket még folytatni kell ahhoz, hogy arról egy komolyabb beszámolót - tanulmányt - készíthessünk.

További terveink:

- a IX. víznyelő megbontása, mely valószínűleg ácsolat készítése nélkül lehetséges
- a II. - III.- víznyelők ácsolattal való ellátása és annak megbontása, tekintettel arra, hogy e nyelőknél jelenleg szálkő nem mutatkozik, így a visszaomlás veszélye nagyobb
- megfigyelések végzése - tudományos dolgozathoz

Budapest, 1985 január 10.

Vidics Zoltánné

T U D O M Á N Y O S T E V É K E N Y S É G

1 9 8 4

T a r t a l o m :

1./ Dr. Szúnyogh Gábor:

A hévizes eredetű gömbfülkék kondenzvíz-
korróziós kialakulásának elméleti-fizikai
vizsgálata. /csak összefoglalás/

2./ Lukács Erika:

Barlangtérképezési számítógépes program.

3./ Vidics Zoltánné:

Vízhőmérséklet-mérések Égerszög területén.

F T S K Barlangkutató Szakosztály - Jelentés 1984.

Tudományos tevékenységünk 1984-ben

1./ Dr. Szúnyogh Gábor: A hévizes eredetű gömbfülkék kondenzvíz-korróziós kialakulásának elméleti-fizikai vizsgálata. Ez a tanulmány „piszkozatban” elkészült, gépelése megtörtént, de a képletek beírása és az ábrák letisztázása még folyamatban van. Így csak a jövő évi jelentésünkben közöljük. Ebben a jelentésünkben csak az összefoglalását közöljük.

Összefoglalás

E tanulmányban megadtuk a kondenzvíz-korrózióval keletkező hévizes barlangi üregek tágulásának általános egyenleteit. Bebizonyítottuk, hogy az üreg ott tágul gyorsabban, ahol a kőzetben nagyobb a hőmérsékletesés értéke. A táguló, alakját változtató fülke azonban módosítja a kőzet hőmérséklet-eloszlását, deformálja az izotermák alakját. Ezáltal megváltozik a hőmérsékleti gradiens értéke is /mégpedig helyről-helyre másképpen/, így visszahat az üregképződés folyamatára.

E folyamat egy nemlineáris, elsőfokú parciális differenciálegyenlettel jellemezhető, melynek megoldása adja az üreg felületének egyenletét.

Az egyenletek határesetben tartalmazzák a gömbszimmetrikus esetre vonatkozó megoldást, mellyel előző évi jelentésünkben foglalkoztunk.

Megoldottuk - analitikusan - a fülkék tágulásának

- 2 -

egyenletét arra az esetre, ha a fülke kezdeti alakja /a kondenzvíz-korrózió folyamatának beindulásakor/ kissé eltér a gömbalaktól. Kiderült, hogy az idő múlásával az eltérés egyre nagyobb, mégpedig a „torzulás” annál gyorsabb, minél nagyobb volt a kezdeti eltérés. Ugy tűnik tehát, hogy a különböző gömbfülkék nem csak azért térnek el egymástól, mert a kőzet inhomogén vagy hőmérsékleti anomáliák, stb. zavarják az egyenletes oldódást, hanem a geometriai gömbtől való eltérés szükségszerű.

Az egyenletek grafikus megoldása révén bebizonyítható, hogy a kondenzvíz-korróziós gömbfülke nem /csak/ azért szűk alúl, mert att a kőzettel beagyagosodik illetve telített oldat folyik le rajta, hanem azért, mert a bejáratnál körül a kőzet átmelegszik /a kialakuló fülke módosítja az eredeti hőmérséklet-eloszlást/ és megszűnnek /illetve lecsökkennek/ a lecsapódás feltételei.

Az egyenletek grafikus megoldásával számos hévizes barlangokra jellemző forma magyarázható, illetve számítógépes megoldással ennek időbeli lefolyása számszerűsíthető.

2./ A következőkben közöljük a Lukács Erika által készített BARLANGTÉRKEPEZÉSI SZÁMITÓGÉPES PROGRAMOT, melynek továbbfejlesztésével 1985-ben kíván foglalkozni.

```

0010 ERHSE
0020 KEM BHKLHNULEKKEPEZES
0030 PRINT
0040 PRINT
0050 PRINT "LEBELI VEKTOROK 0552EGZESE"
0060 PRINT
0070 PRINT
0080 PRINT "K0 BE R 50R52RMT(4), IRANYS20GET,LE3T520GET,H0552T1)"
0090 PRINT "RZ UT0L50 R0ATNEGPES UTAN IRJ 0(4),0,0-1)"
0100 REM MAX 300 R0ATNEGPES LEHET
0110 DCL SINGLE
0120 DIM T(300,10),T(300,1)
0130 KEM 50R52RM=1(1,1) IKNWY520G=1(1,2) LE3T520G=1(1,3)
0140 REM H0552=T(1,4) V1Z52 H0552=T(1,5) FUGG.ELTERES=1(1,6)
0150 FOR I=1 TO 300 STEP 1
0160 INPU 1(1,1),1(1,2),1(1,3),1(1,4)
0170 IF 1(1,1)="0" THEN 300
0180 IF 1(1,2)(<0) OR 1(1,2)>300) THEN 210
0190 IF 1(1,3)(<-90) OR 1(1,3)>90) THEN 240
0200 GOTO 200
0210 D15P "R0552 IKNWY520GET R0TAL MEG, 30V1T50 KI"
0220 DELRY 300
0230 GOTO 100
0240 D15P "R0552 LE3T520GET R0TAL MEG, 30V1T50 KI"
0250 DELRY 300
0260 GOTO 100
0270 NEXT I
0280 REM E0D10 C5HK HDHIREV1EL ES ANNAK V1Z5GALP1R VOLT"
0300 REM V=T(1,5)=V1Z5ZIMTES VETULETE R VEKTORNAK
0310 LET R=0
0320 LET Z=1-1
0330 FOR I=1 TO 2 STEP 1
0340 LET L=H05(1(1,3))
0350 LET 1(1,5)=1(1,4)*L05(1H0(1))
0360 LET H=H+1(1,5)
0370 NEXT I
0380 PRINT
0390 PRINT "H V1Z5ZIMTES H0552 0552EGZESE="H
0400 REM F=1(1,6)=H VEKTOR FUGGULEGES VETULETE
0410 REM R=H FUGGULEGES H0552HK 0552EGGE
0420 LET R=0
0430 FOR I=1 TO 2 STEP 1
0440 LET 1(1,5)=1(1,4)*5(1KHD(1(1,3)))
0450 LET H=H+1(1,5)
0460 NEXT I
0470 PRINT
0480 PRINT "H FUGGULEGES ELTERES H KEZ00 ES H VEGPONI K0Z011="H
0490 PRINT
0500 PRINT
0510 PRINT "RZ HDH10K ES H KE52LE3ZHM1H50K 1H0(1H1H"
0520 PRINT
0530 PRINT "50R52RM"1(1H(10)):"1KNWY520G"1(1H(20)):"LE3T520G"
0540 PRINT 1R(30)):"H0552"1(1H(40)):"V1Z52 H0552"1(1H(50)):"H0552
0550 PRINT"
0560 FOR I=1 TO 2 STEP 1
0570 PRINT 1(1,1)1(1H(10))1(1,2)1(1H(20))1(1,3)
0580 PRINT 1R(30)1(1,4)1(1H(40))1(1,5)1(1H(50))1(1,6)
0590 PRINT"
0600 NEXT I
0610 REM RZ ERED0 VEKTOR K0Z0D -1 H 52ERK ELLEN0ZESHEZ
0620 REM C5HK R V1Z5ZIMTES VETULETE ESLEIEN
0630 REM HZ X K0Z0D, (0)5ZHM1H5H
0640 LET C=0
0650 FOR I=1 TO 2 STEP 1
0660 LET X(I)=1(1,5)*5(1KHD(1(1,2)))
0670 LET C=C+X(I)
0680 NEXT I
0690 PRINT
0700 PRINT
0710 PRINT "H VEGPONI X K0Z0D1M1H0H H KEZ00P0M1H0Z KEPC01="X
0720 PRINT
0730 REM HZ Y K0Z0D, 5ZHM1H5H
0740 LET 0=0
0750 FOR I=1 TO 2 STEP 1
0760 LET Y(I)=1(1,5)*5(1KHD(1(1,2)))
0770 LET 0=0+Y(I)
0780 NEXT I
0790 PRINT "H VEGPONI Y K0Z0D1M1H0H H KEZ00P0M1H0Z KEPC01="Y
0800 PRINT
0810 REM R VEGPONI 1H0(15)H H KEZ00P0M1H0Z KEPC01="X"
0820 LET K=50R(1R5(C))+"2+H05(0)"Z)
0830 PRINT
0840 PRINT "H VEGPONI 1H0(15)H H KEZ00P0M1H0Z KEPC01="X
0850 PRINT
0860 PRINT "R V1Z5ZIMTES VETULETE 1R0KHD0(0(15)H0Z HZ HDH10K"
0870 REM T(1,7)=RZ X 1RANW0 K0Z0D, H V1Z5Z VETULEIENK
0880 FOR I=1 TO 2 STEP 1
0890 LET 1(1,7)=1(1,5)*5(1KHD(1(1,2)))
0900 NEXT I

```

```

0530 PRINT "SOR2HM"(HR(10)),"(KMH)5200"(HR(20)),"LE41500"(
0540 PRINT "R(30))","H0552"(HR(40)),"V1252,H0552"(HR(50)),"F000,H0552"
0550 PRINT "-----"
0560 FOR I=1 TO 2 STEP 1
0570 PRINT "R(1,1)";HR(10);"R(1,2)";HR(20);"R(1,3)";
0580 PRINT "R(30)";"R(1,4)";HR(40);"R(1,5)";HR(50);"R(1,6)";
0590 PRINT "-----"
0600 NEXT I
0610 REM R2 ERED0 VEKTOR KOORD. -I H 5ZEK. ELLENKLESENEZ
0620 REM C5K R V1252INIES VEIULEI ESIEFN
0630 REM H2 X KOORD. (C)52HM1H5H
0640 LET C=0
0650 FOR I=1 TO 2 STEP 1
0660 LET X(I)=R(1,3)+R(1,5)*R(1,2))
0670 LET C=C+X(I)
0680 NEXT I
0690 PRINT
0700 PRINT "H VEKTORI X KOORDINIRH H KE2DOPUNIH0Z KEPE3I=
0720 PRINT
0730 REM H2 Y KOORD. 52HM1H5H
0740 LET D=0
0750 FOR I=1 TO 2 STEP 1
0760 LET Y(I)=R(1,3)+R(1,5)*R(1,2))
0770 LET D=D+Y(I)
0780 NEXT I
0790 PRINT "H VEKTORI Y KOORDINIRH H KE2DOPUNIH0Z KEPE3I=
0800 PRINT
0810 REM H VEGPONI TH0LSHGH H KE2DOPUNIH0Z KEPE3I=(K)
0820 LET K=50R(RB5(C))*2+(RB5(D))*2)
0830 PRINT
0840 PRINT "H VEGPONI TH0LSHGH H KE2DOPUNIH0Z KEPE3I=(K
0850 PRINT
0860 PRINT "R V1252INIES VEIULEI BEGRH020LH5H0Z H2 NOMI0K
0870 REM T(I,7)=H2 X IKHNY0 KOORD. H V1252, VEIULEINCK.
0880 FOR I=1 TO 2 STEP 1
0890 LET T(I,7)=R(1,3)+R(1,5)*R(1,2))
0900 NEXT I
0910 REM T(I,6)=H2 Y IKHNY0 KOORD. H V1252, VEIULEINCK
0920 FOR I=1 TO 2 STEP 1
0930 LET T(I,6)=R(1,3)+R(1,5)*R(1,2))
0940 NEXT I
0950 REM W=X,RH0, Y=X,R1M, W=Y,RH0, W=Y,R1M
0960 REM T(I,5)=H V1252, VEIULEI X IK,0552EIEV0INCK E.U. 0552E0E1
0970 REM T(I,4)=R V1252, VEIULEI Y IK,0552EIEV0INCK E.U. 0552E0E1
0980 LET T(I,5)=T(I,7)
0990 FOR I=2 TO 2 STEP 1
1000 LET U=1-1
1010 LET T(I,5)=T(I,5)+T(I,7)
1020 NEXT I
1030 LET T(I,10)=T(I,6)
1040 FOR I=2 TO 2 STEP 1
1050 LET V=1-1
1060 LET T(I,10)=T(I,10)+T(I,6)
1070 NEXT I
1080 LET W=0
1090 FOR I=1 TO 2 STEP 1
1100 IF M(I,5) THEN 1120
1110 GO TO 1130
1120 LET W=T(I,5)
1130 NEXT I
1140 LET Y=0
1150 FOR I=1 TO 2 STEP 1
1160 IF V(I,5) THEN 1180
1170 GO TO 1190
1180 LET Y=T(I,5)
1190 NEXT I
1200 NEXT I
1210 FOR I=1 TO 2 STEP 1
1220 IF M(I,10) THEN 1240
1230 GO TO 1230
1240 LET W=T(I,10)
1250 NEXT I
1260 LET W=0
1270 FOR I=1 TO 2 STEP 1
1280 IF M(I,10) THEN 1300
1290 GO TO 1310
1300 LET W=T(I,10)
1310 NEXT I
1320 REM C=H V1252, VEIULEI X IKHNY0 KIEK0E0E0E
1330 REM F=H V1252, VEIULEI Y IKHNY0 KIEK0E0E0E
1340 LET E=W-Y
1410 LET F=W-W
1460 PRINT
1470 PRINT "H2 X IKHNY0 MIN. ERICK=";Y
1480 PRINT "H2 Y IKHNY0 RH0, ERICK=";W
1490 PRINT "H2 Y IKHNY0 MIN. ERICK=";M
1500 PRINT "H2 Y IKHNY0 RH0, ERICK=";M
1510 PRINT
1520 PRINT "H2 X IKHNY0 KIEK0E0E0E=";E
1530 PRINT "H2 Y IKHNY0 KIEK0E0E0E=";F
1540 PRINT
1550 PRINT "MIN. "E/100;"*1F/100;"*R/100;"*RICK0 RHP1K KELL H KH020LH0H0Z
1560 PRINT
1590 END

```

END OF LISTING

Barlangtérképezési számítógépes program

A program:

OLIVETTI M 40 ST számítógépen készült, BASIC nyelven

A program a sorszám, irányszög /0-360/, lejtőszög $\pm 90^\circ$ és hosszúság alapadatokból, a vízszintes vetületű szakaszok hosszát a függőleges hosszakat számítja és gépeli ki, amivel a vízszintes poligon rajzolásakor a kezdő és a végpont közti irányszög és távolság ellenőrizhető.

A program kiszámolja a függőleges irányú távolságot a kezdő és a végpont között.

A program továbbfejleszthető grafikával, de a fenti gépen a térkép poligonjának szerkesztéséhez csak vázlat készíthető a durva vonalvastagság és a kis papírméret miatt. Elkészítése mégsem lesz lehetséges, mivel a szerkesztésnél a szubjektív hibákat kiszűri.

Budapest, 1984 december 20.

Lukács Erika

Melléklet: a program

Vidics Zoltánné:

Vízhőmérséklet-mérések Égerszög területén

/Aggteleki-hegység/

F T S K Barlangkutató Szakosztály - Jelentés 1984.

Vízhőmérséklet-mérések Égerszög területén

Hőmérséklet-méréseket végeztem az Égerszög területén levő néhány forrásnál és a Rét-pataknál. A mérések nem terjedtek ki az össze forrásra - érdemes lenne talán a többit is megmérni. /mérve reggel 8-9 óra között/.

A mérések időpontjai: 1984 - 04.23. 04.29. 05.02.

Mocsolyák /Üdülő-kútja/	12,6	12,6	12,6
Delelő-kút /a Rét-p.eredete/	8,7	8,7	8,7
Felvégi-kútgyűrűs	8,6	8,5	8,5
Béke úti /45/	7,2	7,2	7,3
Taploca /5 kitörési helyen/	15,0	15,0	15,0

Rét-patak

a Taploca-f.felett 100 m-el	8,0	8,1	7,9
a Taploca-f. irányában	8,8	8,9	9,0

Taploca-források patakja

az egyesülés után 20 méterrel	14,4	14,3	14,3
-------------------------------	------	------	------

Mérések a két patak összefolyása előtt 10 méterrel:

Rét-patak	8,5	8,6	8,6
Taploca-források patakja	12,8	12,6	12,5

Mérés a két patak összefolyása után 10 méterrel:

Rét-patak	10,4	10,5	10,3
-----------	------	------	------

Igaz, hogy ez csak néhány mérési adat, mégis érdekesnek találom, mert kis területre vonatkoznak és nagyon különbözőek.

Jósvafő, 1984 május 10.

Vidics Zoltánné

A Ferencvárosi Természetbarát Sportkör /FTSK/

Barlangkutató Szakosztályának:

" C S O P O R T T E V É K E N Y S É G E "

1 9 8 4 - b e n

I N F O R M Á C I Ó S J E L E N T É S

Az F T S K Barlangkutató Szakosztály 1984 - évi sporttevékenységéről és kutatómunkájáról.

Taglétszámunk: 33 fő. Ebből férfi: 22. nő: 8. fiú:2. lány:1.

1./ Természetjáró túrák száma	24 nap
összes résztvevők száma	179 fő
ebből szervezett természetjáró	123 fő
vendégként vett részt	56 fő
2./ Barlangtúra 20 alkalommal, résztvevő	68 fő
3./ Hegymászó-túra 10 alkalommal "	32 fő
4./ Barlangász verseny 1 alkalommal "	6 fő
5./ M K B T - találkozó	8 fő
6./ B T SZ - találkozón kiállítás rendezése	5 fő
7./ Társadalmi Erdei Szolgálat 1 fő	3 nap
8./ Barlangászok oktatását végezte	3 fő
oktatásra fordított idő	160 óra
9./ Barlangkutatóval foglalkozott	24 fő
ráfordított összesen	2060 óra
ebből szellemi	1220 óra
fizikai szakmunka	460 óra
fizikai segédmunka	380 óra

Tagnévsorunk lényegében azonos a tavaji jelentésünkben ismertetettel, csak hat fő távozott, új tagunk nincs. Túránk során az alábbi barlangokban jártunk: Baradla, Béke, Báthori, Ferenc-hegyi, Hajnóczi, Hétlyuk, József-hegyi, Kőlyuk, Mátyás-hegyi, Meteor, Pálvölgyi új-rész, Solymári-ördöglyuk, Szemlő-hegyi, Vass Imre, Vénus.

Budapest, 1985 január 17.

Vidics Zoltánné

Csoportunk 1984.-évi tevékenységét a mellékelt „Információs jelentés” lényegretörően és igen tömören értékeli.

Ami ebből hiányzik: Csoport-összejöveteleinket minden hónapban az első és harmadik csütörtöki napján tartjuk - 18 és 20 óra között, a Budapest, IX., Közraktár u.4.sz. alatti helységünkben. Itt rendszeresen beszámolunk egy-egy érdekes barlangban tett túránkról, természetesen diavetítéssel egybekötve, /Ez évben 14 alkalommal/.

Nem tartalmazza még a szűk hazánk határain túl tett látogatásainkat, melyeket az alábbiakban foglalok össze:

N D K területén: Szász Svájc és túringiai túrák és az alábbi barlangok látogatása: Barbarossa-, Baumanns-, Heimkehle-, Hermanns- és Marianglass-höhle. Csehszlovákia területén: Tátrai felszíni túrák, Vág - Hernád vizitúra és a következő barlangok: Demanovai Szabadság-, Dobsina-, Domic-, Harbesi-, Punkenni-, Sloup-Sosuví- jeskyne, Hankenstein-zsomboly és a Macocha-szakadék.

Lengyelországban: Tátra-felszíni túrák és a Sneizna-bg.

Beszámolok még: a „SPELEOFÓRUM 1984”-ről, melyet a Csehszlovák barlangászok a Morva-karszton rendeztek meg márciusban. Erre Stibrányi Gusztáv hívott meg és tolmácsolt fáradhatatlanul. A fórumon 28 előadás hangzott el diavetítéssel kísérve + három film. Az előadásokban minden csoport az 1983.-évi legextrább akciójáról számolt be - kihangsúlyozva az ott fellépő problémákat és azok leküzdésének megoldásait. A nagy érdeklődéssel kísért előadásokat színvonalasan és fegyelmezetten bonyolították le.

- 2 -

Senkit sem zavart, hogy egyik nap reggel 8 -tól éjjel 2 -ig eltartott. Erra az alkalomra a „STALAGMIT” szerkesztősége külön számot adott ki a beszámolók rövid tartalmával, térképekkel ilusztrálva - 40 oldal terjedelemmel. Nem tudom hogyan csinálják, de a csoportok felszereltsége, technikai eszközök és ruházat egyaránt figyelemre méltó. Nem szólva a nyomdai kapacitásukról. Részvételem a fórumon feltétlenül hasznos volt, úgy a magam, mint a csoportom számára egyaránt.

M á s : Morva-karszti látogatásom alkalmával több barlangot megtekintettem, melyek közül egyet ragadnék ki bővebben, nem is a barlang szépsége miatt, hanem a benne folytatott gyermekgyógyászati tevékenység miatt. a barlang tágasabb részeinek talaja el van simítva. Az egyik ilyen teremben irányított torna folyik, megfelelő matracok állnak rendelkezésre a gyakorlatok végzéséhez. A másik teremben egy könnyű hálónak kifeszítésével tolaslabda-pályát alakítottak ki - több labdával hatan játszunk egyszerre. A terem másik felében ping-pong asztal körül ugrálnak éppen heten, itt is több labdával nem a győzelem, hanem a mozgás kedvéért. Öltözkük: vastagpuha-gumitalpú cipő, mellel-vállpántos-bélelt orkán-nadrág, flanel-ing és egy közepes pulóver, /sapkát, dzsekit egyik sem használ/. A harmadik terem, kissé távolabb a csendes pihenést biztosítja az ott elhelyezett kempingágyak és jó meleg hálósákok segítségével /20 ágy egy felügyelő/. Így a csoportok egymást felváltva használ-

- 3 -

ják a termeket és nagy megelégedéssel és nem kisebb örömmel töltenek a barlangban 5 - 6 órát. Természetesen a barlang ezen szakasza nincs megnyitva a túristaforgalom számára, /nem tudom mit mondott Guszti, hogy ki vagyok én? de engedték megnéznem/.

Véleményem szerint hazánkban is található ilyen gyógymódra alkalmas barlangot, ahol csekély költségráfordítással, hasznosíthatnánk a barlangot és a gyermekeink egészségének védelmét. /A barlang neve amiről beszámoltam: SLOUP-SÓŠUVI, de nem ez a lényeg./

Budapest, 1985 január 05.

Vidics Zoltánné

A képhez tartozó szöveget meg lehet találni a Csopordtevékenység végén a "M á s : " című bekezdésben!

A fotókat Stibrányi Gusztáv készítette.

